

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціальної педагогіки
та психології

Проф. О.В. Пономаренко
«1» *листопада* 2025

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СЦЕНІЧНА МОВА. 2 СЕМЕСТР
Підготовки бакалавра
денної форми здобуття освіти**

**освітньо-професійна програма «Театральне мистецтво»
спеціальності В6 – «Перформативні мистецтва»
галузь знань В – «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»**

ВИКЛАДАЧ: Петрик Т.Д. – старший викладач.

Обговорено та укладено
на засіданні кафедри акторської майстерності

Протокол № «6» від «28» *січня* 2025 р.
Завідувач кафедри Локарева Г.В.

Смф

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Смф Стадніченко Н.В.

Зв'язок з викладачем:

E-mail: td2707515@gmail.com

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7060>

Телефон: 0504848768

Інші засоби зв'язку: Zoom, Viber, Telegram

Кафедра: акторської майстерності, корпус №8 ЗНУ

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Сценічна мова» є забезпечення особистісної готовності студентів до майбутньої професійної діяльності через засвоєння навичок професійного спілкування вербальними засобами, що полягає у роботі над вдосконаленням мовно-голосового та психофізичного апарату.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Сценічна мова» є: - усвідомлення ролі слова в контексті становлення та розвитку мистецтва театру; - створення сприятливих умов для формування мовно-голосових якостей; - опанування технічних навичок сценічного мовлення засобами мовногоголосового та психо-фізичного тренінгу. - використання засобів сценічного мовлення для формування високої культури професійного спілкування. У процесі вивчення дисципліни «Сценічна мова» студенти навчаються аналізувати літературні тексти, різні за жанрами, опановують основи культури мовлення, технічні засоби сценічного мовлення, вчать ефективно використовувати літературні твори для формування засобів вербального та невербального професійного спілкування. Формування практичних вмінь та навичок професійного спілкування студентів відбувається на практичних, індивідуальних заняттях та під час самостійної роботи.

Слово є одним із основних засобів професійного спілкування і сценічної виразності актора, тому опанування техніки мовлення – це необхідний етап професійної підготовки майбутнього актора. Програма з дисципліни «Сценічна мова» окрім роботи над розвитком мовного апарату, передбачає виховання багатьох інших якостей, без яких неможлива повноцінна професійна діяльність актора - це увага, зосередженість, дисциплінованість, відповідальність, вміння працювати в колективі. Щоб виявити виявити, розвинути і вдосконалити природні голосові, дикційні якості студентів, навчити грамотно користуватися ними у професійній діяльності, використовуються такі педагогічні методи:

метод безперервного процесу формування мовлення, для реалізації якого використовуються комплекси тренінгів що допомагають поетапному виконанню певних педагогічних завдань;

- метод поступового ускладнення передбачає рівномірне збільшення навантажень у процесі опанування студентом техніки голосоведення та сценічного мовлення;
- ігровий метод, який базується на використанні гри як педагогічного прийому формування професійного спілкування, що сприяє швидкому досягненню позитивних результатів в опануванні засобів вербального спілкування, тобто мовлення;
- метод імпровізації дає можливість студенту реалізувати творчий потенціал, а також виховує творчу сміливість, відкритість, посилює мотивацію до творчої діяльності;
- метод партнерства активізує формування професійного спілкування майбутнього актора засобами вербального спілкування і надає можливість його реалізації.

Метою викладання навчальної дисципліни «Сценічна мова» є допомога студентам у підготовці до професійного спілкування засобами сценічного мовлення, сприяти розвитку навичок самостійної роботи над роллю та літературними творами різних жанрів в якості читця-декламатора, ведучого концертних програм, диктора радіо та телебачення; розвинути організаторські вміння, необхідні для реалізації навчальних завдань у дитячому творчому колективі; стимулювати прагнення до самовдосконалення та самореалізації шляхом

використання набутих професійних знань та практичних умінь в галузі сценічного мовлення.

Завдання:

- 1) розкрити сутність роботи над словом: навчити логічно, послідовно, психологічно обґрунтовано аналізувати авторський текст та доносити його сутність до слухачів упродовж професійного спілкування.
- 2) озброїти студентів методами роботи з учасниками дитячого чи дорослого самодіяльного творчого колективу.
- 3) ознайомити студентів з основами постановки та розвитком дихання, мовлення та діапазону голосу.
- 4) закріпити навички правильного використання практичних умінь та теоретичних знань з дисципліни «Сценічна мова» у творчій та педагогічній діяльності в якості керівника творчого колективу.
- 5) використання набутих знань, вмінь та навичок для самостійної роботи над виправленням власних розмовних недоліків, вихованням голосу, напрацюванням зовнішньої та внутрішньої техніки словесної дії, та виконавської майстерності.
- 6) підвищити мовну культуру студентів, як органічної складової професійної кваліфікації майбутніх працівників професійних творчих колективів.
- 7) допомогти оволодіти основними технічними прийомами звукоутворення та звуковедення а також використовувати набуті уміння на практиці.
- 8) сприяти формуванню високого професійного та культурного рівня майбутніх фахівців.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: - сутність основних понять дисципліни «Сценічна мова» («словесна дія», "розмовний слух», «голосовий діапазон» тощо); літературні жанри та способи їх сценічного втілення; теорію анатомії, фізіології, психології, гігієни голосового апарату; методи роботи над формуванням засобів сценічного мовлення; режим експлуатації та загальну профілактику захворювань мовно-голосового апарату; правила опанування навичок сценічного мовлення засобами психофізичного тренінгу; напрями розвитку сценічного мовлення у світовій театральній практиці; основні правила аналізу авторського тексту; особливості виконання творів різних за жанром; знати та застосовувати на практиці правила орфоєпії.

Уміти - застосовувати практичні навички, набуті у процесі опанування мовно-голосового і психофізичного тренінгу у різних аспектах професійної діяльності; самостійно працювати над сценічним втіленням різних за жанрами літературних творів засобами сценічного мовлення; розкривати авторський задум у процесі виконання літературного твору і доносити його до глядачів;

формувати мовну культуру як органічну складову професійної кваліфікації працівників мистецьких закладів; використовувати у роботі над літературними творами здобутки і досягнення видатних майстрів, представників вітчизняних і зарубіжних театральних шкіл і мистецьких напрямів; створювати мовну характеристику сценічного персонажа та транслювати її у процесі професійного спілкування; визначити тему та ідею літературного твору, завдання та надзавдання вистави та ролі згідно з творчим рішенням; працювати над виправленням дикційних вад; використовувати набуті професійні вміння та навички для професійного спілкування з партнерами, глядачами, членами колективу та у соціумі.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких компетентностей: здатності до оволодіння широким спектром знань навичок та вмінь у галузі сценічного мовлення як вербального засобу професійного спілкування актора; розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності; застосування набутих знань навичок та вмінь у професійній діяльності; здатності до використання навичок сценічного мовлення у різних аспектах професійного спілкування.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
1	2	3
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	2-й	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	87	
Лабораторні заняття	60	
Самостійна робота	16	
Консультації	Понеділок 12.55 – 14.15, ЗНУ, корпус №8, очно	
Вид підсумкового семестрового контролю:	Екзамен	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7060	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
1	2	3
ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Словесні, практичні	Курсові роботи, усні доповіді.
ЗК06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології	Словесні, практичні, наочні	Презентації, тестовий контроль
ЗК07. Здатність працювати в команді	Творчі завдання, репродуктивні, пошукові	Публічна демонстрація етюдів; уривків, створених на літературній основі.
ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності	Словесні, практичні, наочні	Публічна демонстрація етюдів; уривків, створених на літературній основі; тестовий контроль, презентації.
СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку	Творчі завдання, пошукові	Творчі проекти на сцені навчального театру; публічна

нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.		демонстрація етюдів; уривків, створених на літературній основі
СК03. Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення сценічного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки.	<i>Творчі завдання</i>	Творчі проекти на сцені навчального театру.
СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору	<i>Проблемні, пошукові; інтерактивні; творчі завдання</i>	Контроль; курсові роботи та усні доповіді; презентації.
СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.	<i>Проблемні, пошукові; інтерактивні</i>	Теоретичне опитування; тестовий контроль; курсові роботи та усні доповіді; презентації
СК06. Здатність до оперування специфічною системою виражальних засобів при створенні та виробництві сценічного твору.	<i>Проблемні, пошукові; інтерактивні</i>	Теоретичне опитування; тестовий контроль; курсові роботи та усні доповіді; презентації
СК11. Здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.	<i>Проблемні, пошукові; інтерактивні</i>	Усні доповіді; презентації; звіти з практики; творчі проекти на сцені навчального театру.
СК12. Здатність самостійно працювати над сценічним втіленням різних за жанрами літературних творів засобами сценічного мовлення, відчувати стиль автора та передавати його під час публічного виступу.	<i>Проблемні, пошукові; інтерактивні</i>	Усні доповіді; презентації; звіти з практики; творчі проекти на сцені навчального театру.
ПР-6. Аналізувати проблемні ситуації й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання.	<i>Проблемні, пошукові; інтерактивні</i>	Звіти з практики; творчі проекти на сцені навчального театру.
ПР-9. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.	<i>Словесні, проблемні; практичні, пошукові; інтерактивні</i>	Теоретичні опитування; тестовий контроль; курсові роботи; усні доповіді; презентації.
ПР-13. Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, літератури, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.	<i>Проблемні, пошукові; творчі завдання</i>	Теоретичні опитування; тестовий контроль; курсові роботи; усні доповіді; презентації.

<p>ПР-15. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори літератури та мистецтва з урахуванням історичного контексту. Здійснювати аргументований критичний аналіз творів сценічного мистецтва. Виявляти тенденції розвитку сучасного мистецько-художнього процесу</p>	<p><i>Словесні, практичні, проблемні; пошукові; інтерактивні</i></p>	<p>Теоретичні опитування; тестовий контроль; курсові роботи; усні доповіді; презентації.</p>
<p>ПР-16. Визначати творчі можливості та перспективи особистого розвитку, здійснювати психологічну саморегуляцію.</p>	<p><i>Практичні, , проблемні, пошукові; інтерактивні; творчі завдання</i></p>	<p>Презентації; публічна демонстрація етюдів; уривків, створених на літературній основі; творчі проекти на сцені навчального театру.</p>
<p>ПР-17. Аналізувати та враховувати естетичні запити глядачів.</p>	<p><i>Проблемні, пошукові; інтерактивні; творчі завдання</i></p>	<p>Теоретичне опитування; тестовий контроль; курсові роботи; усні доповіді; презентації; звіти з практики; творчі проекти на сцені навчального театру.</p>
<p>ПР-18. Знати основні закони психології творчості</p>	<p><i>Проблемні, пошукові; інтерактивні</i></p>	<p>Теоретичне опитування; тестовий контроль; курсові роботи; усні доповіді; презентації</p>

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Сценічне мовлення як засіб професійного спілкування актора.

Тенденції розвитку сценічного мовлення у сучасному театрі. Проблеми мовлення у сучасній театральній культурі. Вплив драматургії на розвиток сценічного мовлення. Вивчення творів художньої літератури як засобу розширення світогляду і збагачення творчої палітри актора. Значення діяльності відомих діячів театру для розвитку сценічного мовлення як засобу професійного спілкування актора.

Тема 1. Проблеми мовлення у сучасній театральній культурі.

Тема 2. Тенденції розвитку сценічного мовлення у сучасному театрі.

Змістовий модуль 2.

Анатомія та фізіологія мовного апарату.

Основні відомості про системи мовного апарату (дихальна, голосова, артикуляційна) та органи мовного апарату (легені, горло, діафрагма, гортань, голосові зв'язки, носові і ротові порожнини), їх роль у голосоутворенні.

Тема 3. Органи мовного апарату.

Тема 4. Системи мовного апарату.

Змістовий модуль 3.

Правила української орфопії.

Важливість дотримання правил орфопії як визначальний показник професійної культури актора. Особливості проголошення голосних звуків і деяких груп приголосних звуків. Норми літературного наголосу. Робота над виправленням діалектів, акцентів, особливостей проголошення звуків чи слів у різних місцевостях, суржику.

Тема 5. Дотримання правил орфопії як визначальний показник професійної культури актора.

Тема 6. Особливості проголошення голосних звуків і деяких груп приголосних звуків.

Змістовий модуль 4.

Засоби художньої виразності актора під час публічного виконання літературних творів.

Скоромовки. Тренування чіткості мовлення в різних темпах. Робота над вправами з метою опанування дикційних норм. Опанування комплексу вправ артикуляційного тренінгу для виправлення індивідуальних недоліків у проголошенні окремих звуків. Вибір літературного матеріалу для роботи над усуненням індивідуальних розмовних вад (скоромовок, чистомовок тощо).

Тема 7. Формування вмінь та навичок чіткого і виразного проголошення літературного тексту.

Тема 8. Використання мовно-голосового тренінгу у процесі підготовки майбутнього актора до професійного спілкування.

3. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5
Лабораторне заняття	Тема1. Проблеми мовлення у сучасній театральній культурі.	5		1 раз на тиждень
Лабораторне заняття	Тема2. Тенденції розвитку сценічного мовлення у сучасному театрі.	6		1 раз на тиждень
Лабораторне заняття	Тема3. Органи мовного апарату.	5		1 раз на тиждень
Лабораторне заняття	Тема4. Системи мовного апарату.	5		1 раз на тиждень
Лабораторне заняття	Тема 5. Дотримання правил орфоепії як визначальний показник професійної культури актора.	5		1 раз на тиждень
Лабораторне заняття	Тема 6. Особливості проголошення голосних звуків і деяких груп приголосних звуків в українській мові.	5		1 раз на тиждень
Лабораторне заняття	Тема7. Формування вмінь та навичок чіткого і виразного проголошення літературного тексту.	6		1 раз на тиждень
Лабораторне заняття	Тема 8 Використання мовно-голосового тренінгу у процесі підготовки майбутнього актора до професійного спілкування.	5		1 раз на тиждень
Самостійна робота	Тема 1. Дослідити питання мовлення в сучасній театральній культурі і визначити характер проблем, пов'язаних із мовленням.	5		щотижня
Самостійна робота	Тема 2. Опанувати знання, що стосуються дихальної, голосової та артикуляційної систем людського організму та	5		щотижня

	використовувати їх на практиці.			
Самостійна робота	Тема 3. Визначити сучасні вимоги щодо якісного рівня підготовки майбутнього актора до професійного спілкування вербальними засобами.	5		щотижня
Самостійна робота	Тема 4. Робота над вправами з метою опанування дикційних норм мовлення.	5		щотижня
Самостійна робота	Тема 5. Опанувати комплекс вправ артикуляційного тренінгу для виправлення індивідуальних недоліків у проголошенні окремих звуків та використовувати його в практичній діяльності.	5		щотижня
Самостійна робота	Тема 6. Опанувати комплекс вправ тренінгу для формування змішано діафрагмального типу дихання, тренування м'язів мовного поясу і «пробудження» резонаторів та використовувати його в практичній діяльності.	5		щотижня
Самостійна робота	Тема 7. Пояснити в чому полягає специфіка професійної діяльності актора-читця як носія творчого задуму та інструмента його реалізації.	5		щотижня
Самостійна робота	Тема 8. Дослідження діалектів, акцентів, особливостей проголошення звуків чи слів у різних місцевостях, суржику та робота над досягненням чистоти сценічного мовлення.	5		щотижня

4. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/роботи	Вид контролю	Зміст контролю заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
№1.	Теоретичне завдання.	Питання для підготовки. Принципи театру: 1) сценічне мовлення як засіб професійного спілкування актора; 2) тенденції розвитку сценічного мовлення у сучасному театрі. 3) проблеми мовлення у сучасній театральній культурі; 4) вплив драматургії на розвиток сценічного мовлення; 5) вивчення творів художньої літератури як засобу розширення світогляду і збагачення творчої	Тестування передбачає надання відповідей на 5 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 5 балів.	55

		палітри актора.		
№2	Практичне завдання:	Аудиторна робота. Студент демонструє:- рівень засвоєння теоретичного програмного матеріалу з дисципліни «Сценічна мова»; - вміння аналізувати літературний текст з точки зору логіки розвитку дії; - вміння володіти навичками вербального і невербального професійного спілкування у процесі роботи над літературним твором; - вміння напрацювати безперервну лінію бачення у процесі роботи над текстом; - вміння самостійно працювати над текстом.	Максимальна кількість балів за кожне виконання завдання 10 б. Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: своєчасність виконання (3 б.); самостійність виконання (3 б.); якість виконання (4 б.);	10
Усього за 1 поточний контроль				15
№ 3	Теоретичне завдання:	Питання для підготовки. Принципи системи підготовки майбутнього актора: 1) значення діяльності відомих діячів театру для розвитку сценічного мовлення як засобу професійного спілкування актора; 2) анатомія та фізіологія розмовного апарату; 3) основні відомості про системи розмовного апарату (дихальну, голосову, артикуляційну; 4) особливості проголошення голосних звуків і деяких груп приголосних звуків; в українській мові; 5) норми літературного наголосу.	Тестування передбачає надання відповідей на 5 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 5 балів.	5
№ 4	Практичне завдання:	Аудиторна робота. Студент демонструє:- рівень засвоєння теоретичного програмного матеріалу з дисципліни «Сценічна	Максимальна кількість балів за кожне виконання завдання 10 б.	10

		<p>моваа»;</p> <ul style="list-style-type: none"> - вміння аналізувати літературний текст з точки зору логіки розвитку дії; - вміння володіти навичками вербального і невербального професійного спілкування у процесі роботи над літературним твором; - вміння напрацювати безперервну лінію бачення у процесі роботи над текстом; - вміння самостійно працювати над текстом. 	<p>Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями:</p> <ul style="list-style-type: none"> своєчасність виконання (3 б.); самостійність виконання (3 б.); якість виконання (4 б.); 	
Усього за 2 поточний контроль				15
№ 5	Теоретичне завдання.	<p>Питання для підготовки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) виправлення діалектів, акцентів, особливостей проголошення звуків чи слів у різних місцевостях; 2) засоби художньої виразності та їх формування у процесі підготовки майбутнього актора до професійного спілкування; 3) тренування чіткості мовлення в різних темпах; 4) вправи артикуляційного тренінгу для виправлення індивідуальних недоліків у проголошенні окремих звуків; 5) літературний матеріал для роботи над усуненням індивідуальних розмовних вад. 	<p>Тестування передбачає надання відповідей на 5 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 5 балів.</p>	5
№ 6	Практичне завдання	<p>Аудиторна робота.</p> <p>Студент демонструє:- рівень засвоєння теоретичного програмного матеріалу з дисципліни «Сценічна моваа»;</p> <ul style="list-style-type: none"> - вміння аналізувати літературний текст з точки зору логіки розвитку дії; - вміння володіти навичками вербального і невербального професійного спілкування у процесі роботи над літературним твором; - вміння напрацювати безперервну лінію бачення у процесі роботи над текстом; - вміння самостійно працювати над текстом. 	<p>Максимальна кількість балів за кожне виконання завдання 10 б.</p> <p>Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями:</p> <ul style="list-style-type: none"> своєчасність виконання (3 б.); самостійність виконання (3 б.); якість виконання (4 б.); 	10
Усього за 3 поточ				15

ний контр оль				
№7	Теоретичне завдання	Питання для підготовки: 1) фізіологічне та фонаційне дихання; 2) змішано діафрагмальний тип дихання у процесі проголошення звуків і слів; 3) комплекс вправ тренінгу для формування змішано діафрагмального типу дихання; 4) «пробудження» резонаторів; 5) якісні показники голосу і звільнення від набутих негативних звичок у процесі голосоведіння.	Тестування передбачає надання відповідей на 5 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 5 балів.	5
№8	Практичне завдання	Аудиторна робота. Студент демонструє:- рівень засвоєння теоретичного програмного матеріалу з дисципліни «Сценічна мова»; - вміння аналізувати літературний текст з точки зору логіки розвитку дії; - вміння володіти навичками вербального і невербального професійного спілкування у процесі роботи над літературним твором; - вміння напрацювати безперервну лінію бачення у процесі роботи над текстом; - вміння самостійно працювати над текстом.	Максимальна кількість балів за кожне виконання завдання 10 б. Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: своєчасність виконання (3 б.); самостійність виконання (3 б.); якість виконання (4 б.);	10
Усього за 4 поточний контроль				15
Усього за ЗМ контр. заходів	2			60
Підсумковий контроль				
Екзамен	Теоретичне завдання	Питання для підготовки. Тенденції розвитку сценічного мовлення у сучасному театрі. Проблеми мовлення у сучасній театральній культурі. Анатомія та фізіологія розмовного апарату.	Тестування передбачає надання відповідей на 20 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 1 бал.	20

		<p>Правила орфоепії.</p> <p>Засоби художньої виразності та їх формування у процесі підготовки майбутнього актора до професійного спілкування.</p> <p>Фізіологічне та фонаційне дихання.</p> <p>Вивчення особливостей кожного виду дихання та використання набутих знань на практиці.</p> <p>Гігієнічний, вібраційний масаж як засіб розвитку професійних якостей голосу студента</p> <p>Координування дихання, голосу і руху у процесі сценічної взаємодії.</p> <p>Розмовний слух, його важливість для формування навичок діалогічного спілкування</p>		
	<p>Практичне завдання.</p> <p>Публіч на демонстрація драматичного уривка.</p>	<p>Студент демонструє:</p> <ul style="list-style-type: none"> - рівень засвоєння теоретичного програмного матеріалу з дисципліни «Сценічна мова»; - рівень опанування вправ мовно голосового і психофізичного тренінгу; - уміння аргументувати вибір літературного матеріалу; - уміння аналізувати текст з точки зору логіки розвитку словесної дії; - уміння налагоджувати зв'язок зі слухачем, утримувати його увагу в процесі публічного проголошення авторського тексту; - уміння самостійно працювати над текстом; - уміння застосовувати набуті знання у підготовці до участі в професійних конкурсах та інших 	<p>Максимальна кількість балів за кожне виконання завдання – 5 б.</p> <p>Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - своєчасність виконання (5 б.); - самостійність виконання (5 б.); - якість виконання (5 б.); <p>творчий підхід (5 б.).</p>	20

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Сценічна мова

		публічних заходах.		
Усього за підсумковий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна:

1. Башманівська Л. А., Башманівський В. І. Дикція й емісія голосу. Виразність професійного мовлення журналіста: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів і дистанційного навчання. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 108 с.
2. Грицан Н.В. Техніка сценічного мовлення: навч.-методичний посібник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Івано-Франківськ, 2020. 286 с.,
3. Десятник Г.О., Лимар Л.Д. Основи акторської майстерності в екранній творчості: тексти лекцій [науковий редактор доктор наук із соціальних комунікацій Гоян В.В.]. Київ, Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2020. - 108 с.
4. Донченко Н.П., Винар О.Б. Складові системи сценічного мовлення як основа художньо-творчої діяльності майстра театрального мистецтва. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. No2. Київ : ІДЕЯ ПРИНТ, 2020. С. 291-295.
5. Колоквіум із дисципліни «Постановка голосу» : завдання для самостійної роботи студентів ОС бакалавр / упоряд. А. А. Зарицька, В. А. Чайка. Луцьк : Надстир'я, 2020. 16 с.
6. Кузьмічова В. А. Навчальний посібник з дисципліни "Постановка голосу" (для бакалаврів ден. та заоч. форми навчання вищ. пед. навч. закл.) / В. А. Кузьмічова, О. І. Лавренів ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків : ХНПУ, 2018. 68 с.
7. Плотницька І. Ораторське мистецтво. Київ, Центр навчальної літератури, 2022. 110 с.
8. Середа Н. В. Основи ораторської майстерності: навчальний посібник / Середа Н. В., Квасник О. В. – Харків : НТУ «ХПІ», 2019. – 304 с.
9. Староскольцев К. П. Постановка голосу в запитаннях і відповідях. Рівне : Овід, 2018. 280 с.

Додаткова:

1. Лариса Брюховецька, Вікторія Котенок. Талант і гра. Українські актори театру і кіно. Київ : «Саміт-книга», 2020. 400 с.
2. Дуда Ю. Телевізійні випуски новин: аналіз мовних помилок. Теле та радіожурналістика. 2018. Випуск 17. С. 97-102.
1. Курова А.В. Психологія спілкування: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА») / А.В. Курова – Одеса: Фенікс, 2020. 79 с.
2. Лешек Колянкевич. Дзяди. Театр свята померлих = Dziady: Teatr swieta zmarlych (1999). Київ : «Дух і Літера», 2018. 456 с.
3. Михайличенко Н. Культура мовлення тележурналістів каналу «UA: Перший» (на прикладі інформаційної програми «Новини»). Теле та радіожурналістика. 2019. Випуск 18. С. 270-275.
4. Василь Неволов. Творчі мандри. Перезавантаження: Життєві нотатки подорожнього. Київ : «Знання України», 2018. 167 с.

Інформаційні ресурси:

1. Башманівська Л. А. Формування виразності читання та мовлення в процесі професійної підготовки майбутнього філолога.
Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Неперервна освіта нового сторіччя: досягнення та перспективи». м.Запоріжжя, 14-21 травня 2018. Випуск No 2 (31). URL: http://www.zoippo.zp.ua/pages/el_gurnal/el_gurnal.html
2. Коленко А.В. Формування навичок професійного сценічного голосу на основі методичних прийомів та комплексної системи вправ у класі сценічної мови// world science, - 2018. - No 5, - С.38 - 42. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ws-conference.com/>
3. Стадніченко Н. В. Використання методу персоніфікації у фаховій підготовці майбутнього актора. III Міжнародна науково-практична конференція «Пріоритети наукових досліджень: теоретична та практична цінність», листопад 2018 р., Новий Сонч, Польща. Wyższa Szkoła Biznesu - National-Louis University. URL: <http://www.wsb-nlu.edu.pl>
4. Стадніченко Н. В. Театральне мистецтво як засіб формування суспільних відносин: генеза проблеми методологія, теорія і практика : Збірник наукових праць. Випуск 3 (84). За матеріалами IX Міжнародної науково-практичної конференції «Культурна особистість у світлі виховання, освіти і духовної безпеки» (23 травня 2018 року, м. Київ) Частина II. Сєверодонецьк 2018.С. 124–139. **(періодичне видання включене до Міжнародної наукометричної бази даних IndexCopernicusInternational)** URL: <http://www.domtp.turion.info>

5. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків

Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мають узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до складання заліку не допускаються. За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності.

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це плагіат. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу). Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ,

вимагають від дослідників відповідального

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті.

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття. Під час «онлайн» занять обов'язковою є умова робота з включеною камерою. Але в ситуаціях «форс-мажора» (проблема з електричною напругою, відсутність інтернету) можливо працювати з вимкненою камерою. З цього приводу необхідно попередити викладача.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих

студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення

конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):

<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:

<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ):

<http://sites.znu.edu.ua/confucius>